

Poradňa psychológa

Na vaše otázky odpovedá
prof. PhDr. Ivan Štúr, CSc.

? Čaro odlišnosti

Zo školy nám odkázali, že náš prváčik je pomalý a reaguje iba na osobný príhovor učiteľky. Doma s ním nemáme problémy... Ako tomu teda rozumieť?

Každý človečik je v niečom veľmi podobný ostatným, ale v inom pripomína len niektorých, a napokon má vlastnosti celkom jedinečné, neopakovateľné. Práve pre tú poslednú skupinu ho majú jeho najbližší tak radi. Už len výzorom je každý iný, tiež má iný temperament a celkom iné nadanie a duševný život. V triede sú dôležité tie spoločné vlastnosti, ktoré učiteľ vzdeláva a kultivuje. Ale jednotná výchova je ilúziou, v rodine rovnako ako v spoločnosti. Každé dieťa a každý dospelý je odlišný, ich stretnutie nech je radosťou ľudského stretnutia a toleranciou vzájomnej nepodobnosti. Túžba, aby druhý bol rovnaký ako ja, aby rozmýšľal tým istým spôsobom, je pochopiteľná, ale predsa len trochu egoistická a málo chápaná. Je treba v niečom dosiahnuť zhodu a v inom sa tešiť očarujúcej jedinečnosti. Básnik Kostra o tom pekne píše: „Všetky sú rovnaké, a predsa každá iná, Mária, Marta, Zuzka, Katarína.“

Do subjektívnej, rodičovskej lásky zaznie objektívne hodnotenie učiteľa nášho dieťaťa. Môžeme sa trápiť tým, že nie je ako iné deti, alebo s neotrasiteľnou dôverou a neumenšiteľnou láskou hľadať výhodu v odlišnosti. Sú rýchle i zbrklé deti a sú pomalé a dôsledné, a pre každé sa raz v spoločnosti nájde vhodné miesto. Ak bude žiakovi škola vyčítať, že je iný, rodina by mala vidieť jeho dobrú stránku, podporiť jeho inakšiu ľudskosť. Nech sa vždy nájde niekto, kto dieťaťu verí. Inak nám utečie do kalných vôd vzdoru či zbytočnej depresie. Doma milované dieťa a dieťa s bohatou fantáziou nepočuje vždy učiteľkin hlas, nevzťahuje ho na seba, musí sa to naučiť. Výčitkou a dohováraním akoby sme iba utvrďovali nevhodný prejav dieťaťa, dôverujúc v jeho postupný vývin posilňujeme motiváciu k vhodnejšiemu správaniu, zvyšujeme jeho zdravé sebadôverie a v nie poslednom rade podporujeme náš vzťah s dieťaťom. A to je mimoriadne dôležité pre ďalšiu spoluprácu s ním. Chápajúci úsmev a rozhodná dôvera („ved ty to určite rýchlo zvládneš!“) vyrieši veľa problémov rýchlejšie a úspešnejšie než strohý príkaz. V každodennom zhone nemá vždy človek dostatok času ani energie, aby rozmýšľal o všetkých možných súvislostiach, ale existuje dobrý názor, že netreba predovšetkým riešiť problémový symptóm, lepšie je podporiť osobnosť dieťaťa. Teda nie nacvičovať pozornosť na fingovaný hlas učiteľky a donekonečna prikazovať, ako sa má v škole správať, ale radšej vylepšiť domácu atmosféru a prejavíť dôveru, prípadne zdvihnúť sebadôveru v niektorej inej aktivite, umeleckej alebo športovej. Nikdy to azda nebude tak, ako si to my, dospelí, predstavujeme, vždy sa zúčastní aj vôľa a schopnosti dieťaťa, ale môže to byť občas aj lepšie, než by sme chceli. Koľko rodičov by rado prijalo takéto problémy so začínajúcim školákom, boria sa s oveľa väčšími a prekonajú ich. Niekedy sa však malé ťažkosti zbytočne rozrastú práve lipnutím na ich okamžitom odstránení a zabúdaním na celkový postoj dieťaťa. Pochvala za každé zlepšenie je účinnejšia než pokarhanie, hoci mnohí sa stále domnievajú, že trest je potrebný a sami si sťažujú celú výchovnú situáciu, v ktorej rozhoduje spolupráca oveľa viac než poslušnosť. Tak si pripomínam filozofove slová, že problémy nemáme s deťmi, ale s nami, dospelými. A pozerajúc okolo seba, po tej krásnej rodnej krajine, vidím skôr problémových dospelých ako oponujúce deti.

Poradňa pediatra

Radí **MUDr. Andrea Hervayová**
z ambulancie pre deti a dorast
MEDPED v Senci

? Rozdiel v bolesti hrdielka

Aký je rozdiel medzi faryngitídou, tonzilitídou a angínou? Mám 4-ročného syna, ktorého často bolieva hrdlo a od našej lekárnice vždy odchádzame s niektorou z týchto troch diagnóz.

Faryngitída a tonzilitída (angína) patria v detskej ambulancii medzi pomerne časté diagnózy. Náhly (akútny) bakteriálny zápal podnebných mandlí (Tonsillae palatinae) – Tonzilitída (angína) má nasledovné štádiá:

- 1.) Angina catarrhalis – začervenanie a opuch podnebných mandlí
- 2.) Angina follicularis – prítomnosť bielo-žltých povlakov na mandliach
- 3.) Angina lacunaris – tvorba väčších bielych povlakov nachádzajúcich sa v kryptách mandlí

Väčšinou ide o bakteriálny zápal sprevádzaný vysokými teplotami, výraznými bolesťami pri prehĺtaní, únavou, bolesťami svalov. Liečba je antibiotická. Trvá do 10–14 dní. Faryngitída je „len“ zápal hltanu, resp. oblúka. Často ide o vírusovú infekciu, ktorá má slabší priebeh, bez teplôt, alebo iba s miernou teplotou. Liečba nevyžaduje antibiotiká, priebeh prejde so symptomatickou liečbou. Liečba trvá cca od 5–7 dní.

? Ktoré bylinkové čaje sú vhodné pre deti?

Mňa by zaujímalo, aké bylinkové čaje sú vhodné pre 2,5-ročné dieťa. Zo záhrady mám usušenú bazu, môžem dcére robiť bazový čaj? Taktiež suším žihľavu, len neviem, či je to pre také malé dieťa vhodné. Doteraz som jej robievala výlučne ovocné čaje, my s manželom holdujeme najmä bylinkovým, a tak by ma zaujímalo, či už je čas naučiť naše dieťa aj na bylinky?

Bylinkové čaje sú zdravé, osviežujúce a organizmu prospešné. Vôbec nevidím žiaden limit pri deťoch. U mňa sú na prvom mieste, ešte pred ovocnými. Bežne dostupné bylinky, ako sú baza, lipa, medovka, šalvia, skorocel, žihľava, mäta, materina dúška, kamilky, levandula a veľa ďalších, sú absolútne bez problémov vhodné aj pre deti. Prinášajú úľavu pri rôznych problémoch, ale sú vhodné aj na každodenné pitie.

? Olej vs. prípravok na opaľovanie?

Leto sa síce pomaly končí, ale ešte stále je potrebné deti natierať opaľovacími krémami s vysokým ochranným faktorom. Nedávno som však dostala informáciu, že sú škodlivé a je lepšie používať olivový olej. Dokonca aj lekárnica vravela, že olivový olej je lepší. Je však dieťaťo dostatočne chránené pred UV žiarením? Viete mi poradiť, či je ozaj lepšie používať olivový olej?

Pre deti je v lete rozhodne nutné použiť ochranný krém s UV faktorom. Chráni kožu pred škodlivým vplyvom slnečného žiarenia. Olivový olej tieto vlastnosti nemá, takže je absolútne nevhodný na takéto použitie. Opaľovacie krémy majú aj iné dôležité vlastnosti, hydratujú kožu a podľa výšky faktoru chránia aj dlhší čas pred slnečným žiarením. Jednoznačne je ich použitie opodstatnené a nevyvrátiteľné.